

Секція 3

Екологічні тренди в розвитку підприємництва і логістики

УДК 332.012

Ангелія Вольська,
канд. екон. наук, доцентка,
доцентка кафедри фінансів, обліку і оподаткування імені Сергія Юрія,
Навчально-реабілітаційний заклад вищої освіти
«Кам'янець-Подільський державний інститут»

ДО ПРОБЛЕМАТИКИ ЕКОЛОГІЧНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Ніколи раніше в людській історії світ не був настільки тісним, а його ресурси – такими обмеженими. Постійне зростання населення планети на тлі тривалої руйнації глобальної екосистеми змушує людство шукати нових способів організації діяльності та життя. В розвинених країнах зародилася ідея пошуку таких шляхів прогресу, які б забезпечували звичні темпи економічного зростання й водночас мінімізували б негативний вплив на довкілля. На такому світовому тлі Україна виглядає дещо дивно. Країна, яка через Чорнобильську катастрофу стала знаним уособленням технократичного недбальства, одна з найперших у світі отримала змогу перебудувати екологічну свідомість своїх громадян – як-то кажуть, «коли це ще не стало трендом». Утім, за понад тридцять років після Чорнобиля ми й досі потребуємо такої перебудови.

Як засвідчили результати якісного та кількісного дослідження «Екологічні тренди в Україні: погляд громадян», проведеного Інститутом Горшеніна у співпраці з Представництвом Фонду імені Фрідріха Еберта в Україні, тема довкілля не входить до переліку пріоритетних проблем, що хвилюють українців (серед найважливіших проблем її виділили 25,6% опитаних) [1].

В Україні спостерігається тенденція до погіршення стану

навколишнього природного середовища, держава зазнає серйозних економічних втрат внаслідок виникнення природних надзвичайних ситуацій та катастроф – стихійних явищ метеорологічного, гідрологічного та геологічного характеру. В країні виснажуються природні ресурси, мало використовуються ресурсозберігаючі технології, багатьом підприємцям притаманна низька екологічна культура. Україна за індексом екологічних досягнень у 2010 р. займала лише 87 місце серед 163 країн світу .

Глобальні протиріччя між зростаючими потребами населення і занепадом, деградацією довкілля свідчать про необхідність гармонійного поєднання економічного, соціального та екологічного компонентів розвитку, зміщення акцентів розвитку світової економіки на користь екологічної складової, що вимагає істотного корегування діяльності всіх суб'єктів економіки і політики [2].

Зауважимо, що сучасний споживач все більше звертає уваги на екологічність продукції. Європейська комісія ЄС пропонує під екологічним підприємництвом розуміти виробництво товарів та надання послуг з вимірювання, попередження, обмеження або усунення екологічної шкоди, ліквідації відходів та зниження рівня шуму, а також екологічно чисті технології, застосування яких мінімізує використання сировини та забруднення довкілля. Суб'єктами екологічного підприємництва слід вважати юридичних осіб незалежно від організаційно-правових форм власності, фізичних осіб, які здійснюють підприємницьку (господарську) діяльність без створення юридичної особи та інші, передбачені законодавством України, суб'єкти підприємницької діяльності, які здійснюють виробництво продукції, виконання робіт та послуг природоохоронного призначення.

Важливість формування і розвитку екологічно орієнтованого підприємництва є те, що сільське господарство є основною галуззю сучасної української економіки. Аналіз досліджень показує часто низький рівень

якості продукції та відповідальності українського підприємця – аграрія. Передусім, за рахунок недотримання вимог щодо застосування агрохімічних засобів та мінеральних добрив, що прямо впливає не тільки на якість вирощеної сільськогосподарської продукції, а й має більш фундаментальну проблему – це зниження показників родючості ґрунту. В даному аспекті підтримуємо думку вітчизняних дослідників О. Бігдан та О. Ходаківської, які стверджують, що основне завдання екологізації сільськогосподарського виробництва полягає у підтриманні цілісності агроєкосистем та забезпеченні збалансованого розвитку агросфери, що стає можливим при визнанні рівності трьох його складових – економічної, соціальної і екологічної [2]. Функціонування екологічного сільськогосподарського підприємництва має ґрунтуватися на: раціональних і ефективних технологічних процесах виробництва продукції (послуг); максимальному зменшенні обсягів відходів виробництва і споживання, що є джерелами забруднення навколишнього середовища; дотриманні міжнародних і вітчизняних вимог.

Отже, держава через екологічну службу має турбуватися за довкілля, а його збереження повинно розглядатися як основне питання існування суспільства та як елемент системи управління господарською діяльністю.

Список використаних джерел

1. Екологічні тренди в Україні: Погляд громадян. Звіт за результатами соціологічного дослідження. URL : <https://library.fes.de/pdf-files/bueros/ukraine/17805.pdf> (дата звернення: 03.05.2022 р.)
2. Бігдан О. В., Ходаківська О. В. Теоретико-методологічні основи економічного механізму екологізації аграрного виробництва. URL : <https://www.sworld.com.ua/simpoz2/23.pdf> (дата звернення: 03.05.2022 р.)